

స మా నా ం త ర రే ఖ లు

శ్రీ ఇసుకపల్లి లక్ష్మీనరసింహశాస్త్రి

చలమయ్య రెండోకూతురు రుక్మిణి కందిచేలో కూర్చుని గాభరాగా ఆలోచిస్తోంది. సంస్కృతవేళ. ఊరు సద్దు మణిగిపోతోంది. తానేమో యిక్కడికి వచ్చేసింది. భయంతో గజగజ మణిగిపోతోంది. తొందర్లోను, ఆవేశంలోను యేదో అనేసింది. ఏదో చేసేసింది. తన ధైర్యానికి తానే అచ్చెరువుపడుతోంది. బలీయమైన అవసరం, యెంతపనైనా చేయిస్తుంది. కాకపోతే తానెక్కడ! నూరిబాబు యెక్కడ! వశ్యంతా గలతరించిపోతోంది. తానుచేసింది తప్పేమో! తన తండ్రికి తెలుస్తే యేమవుతుంది? ఊళ్ళోవాళ్ళకి తెలుస్తే యేమవుతుంటారో! అయినా మా అయ్య చెబుతూనేవుంటాడు వాళ్ళ సంగతి. నేను చేసినదాంట్లో తప్పేమీ లేదులే అనుకుని తృప్తిపడుతోంది. ఏమిటో, యెప్పుడురాని ఆలోచనలూ వస్తున్నాయి. ఒక్కసారిగా తన అరచెయ్యి చూసుకుంది. ఇంకా కందగడ్డలాగానే ఎర్రగావుంది. నూరిబాబు చెంపకంటే తనచెయ్యే బాగా కందిపోయిందనుకుంది. అరచెయ్యివైపు ఆట్టే చూస్తూవుంటే, నూరిబాబు చెంప అచ్చుగుద్దినట్లు కనిపిస్తున్నట్లుంది. కళ్లు చెదిరిపోయినాయి. శరీరం వణికింది. గబగబ అరచెయ్యి తుడిచేసుకుంది. ఇంకా ఆ ఎర్రదనం తగ్గటంలేదు. ప్రక్కనున్న తొట్టెలో చెయ్యికడుక్కుని పమిటకొంగుతో తుడుచుకుంది. ఇంకా ఆనమాలు కనిపిస్తూనేవుంది. భయంవలన చేసేదేమీలేక ఏనుపొచ్చింది. చేసింది తప్పకాదని తన అంతరాత్మను వప్పించలేక పోవటంలో వుక్రోషంవచ్చింది; మళ్ళీ వుక్రోషంవలన కూడా ఏనుపే వచ్చింది. చందమామ గుండ్రంగా కదులుతున్నాడు. ప్రక్కన తొట్టెనీళ్ళల్లో. తనవీపు యెవరో చరిచినట్లనిపించింది. చప్పన నీళ్లు కుమ్మరించేసి తొట్టె బోర్లించేసింది. పైనవున్న చందమామ తననుచూసి పక్కన వర్షివట్లనిపించింది. చారణేసి కళ్లు, గులాబి రంగు చెక్కిళ్లు విశాలమైన నుదురు నిజంగా చలమయ్య కొంపలో తప్పబుట్టింది రుక్మిణి. నలుగురూ

యిదేమాట అసలు చలమయ్యకు పుట్టిందవులేగా! రామనాథం గారి పోలిక. అచ్చుగుద్దినట్లు కనిపిస్తోంది. ఇవన్నీ వింటూంటే వురితీసుకుని చచ్చిపోదామని అనిపిస్తూ వుంటుంది రుక్మిణికి. కాని ధైర్యం చాలటం లేదు. ఇంకా యేవేమిటో జ్ఞాపకంవస్తున్నాయి. ఇంటికి వెళ్ళటమా, వెళ్ళకపోవటమా మనస్సు యేమీ ఆలోచించుకోలేక పోతోంది. ఈపాటికి తప్పకుండా అయ్యకు బాబుగారొచ్చి జరిగిన విషయం అంతా చెప్పేవుంటా రనుకుంది. ఏమిటో ఒక్కసారిగా రుక్మిణికి యెక్కడలేని ధైర్యం వచ్చినట్లనిపించింది. పోనీ చెప్పనీ. దీంట్లో దాపరికం యేముంది. నేనూ చెబుతాను వున్నదంతా, నాకేమన్నా భయమా, ముందరవుతే నేనేమీ చెయ్యలేదు. తప్పంతా అయ్యగారినే ధైర్యం తెచ్చుకుంది. పమిటకొంగు విడిలించేసిననుకునుచు తేటేసుకుంది. చెదిరిన ముంగురులను వెనక్కు నెట్టేసి, మాటిమాటికి అరచేతిని చూసుకుంటూ ఇంటి దారి పట్టింది రుక్మిణి. పైకి కనిపిస్తున్నంత ధైర్యం లోపలనుంచి రావటంలేదు. అందువల్లనే బెరుకుగానే అడుగులు వేస్తూ, ఒక్కొక్కప్పుడు అంగులవేస్తూ ధీమాగా బయలుదేరింది. ఎవరో ఒకళ్ళిద్దరు రుక్మిణి చూసి వ్యంగ్యంగా నవ్వారు. తన మనస్సులో ఇంకో తేమీ ఆలోచించే పరిస్థితిలోలేదు. ఏమీపట్టించుకోకండానే చరచర నడిచి వెళ్ళిపోతోంది.

చలమయ్య సాధారణంగా, ప్రాద్దుగుంకగానే వేపచెట్టుక్రింద నులకకుక్కి వేసుకుని కూర్చుని, చేతికి మూతికిపట్టని చుట్టపీకెతో సాముచేస్తూ వుండేవాడు. అట్లాగే చెయ్యి మూతి కాల్చుకుంటూ; నివురుగప్పిన నిప్పు కనిపించకండానే పొగవదులుతూ వుండేవాడు. ఏమిటయ్యా, ఇంట్లో అంత పొగాకు పెట్టుకుని, ఆ చుట్టముక్క కాల్చుకుంటూ వెండుకు అని అంటూవుండేది రుక్మిణి. అలాంటిది, చలమయ్య అక్కడ లేనేలేదు. రుక్మిణిమాత్రం వచ్చి వాకిట్లో

నుంచుంది. రోజూ ఉంటున్న యిల్లే క్రొత్తగా కనిపించింది. సర్దాసరి లోపలకు పోవటానికి మనస్సు వప్పటంలేదు. అటూ ఇటూ ఆదుర్దాగా చూస్తూ నుంచుంది. ఇంట్లోంచి నూరిబాబు కమతగాడు కస్సు బుస్సులాడుకుంటూ బైటకు వస్తున్నాడు. రుక్మిని వైప్రాణాలు పైకి ఎగిరిపోయినాయి. తనశరీరం కనిపించకండా, వేపచెట్టు ఆశ్రయం యిచ్చి దాచేసింది. రుక్మినికి ఏమిచెయ్యాలో యేమీ పాలుపోవడంలేదు. అట్లాగే యింటిలోనికి తొంగి తొంగి చూస్తూ నుంచున్నది. గంగి, గంతులు వేసుకుంటూ బైటకు వచ్చేసింది. అటూ ఇటూ ఓసారి చూసి, వేపచెట్టు క్రింద నులక కుక్కి లాగి, దానిమీద బరువుగా వత్తిలింది. అమ్మ కూడా కోపంగానే బైటకు వచ్చేసింది. చలమయ్య, చప్పబడ్డ చుట్టపీకెను, రెండు పళ్లమగ్గ్య కరిచి పట్టుకుని, వికృతంగా మొహంపెట్టి, యేమిటో అట్టహాసంగా వచ్చేశాడు. బైటకు వచ్చిన ముగ్గురూ కూడా మూడు రకాలుగా మొహాలు పెట్టి మొటమొట లాడుతున్నారు. రుక్మిని చెట్టుచాటున నక్కిందన్న మాటేగాని, యెంతసేపని అక్కడ అట్లా వుండిపోతుంది కనక! ఈ ముగ్గురిదగ్గర మొహం యెట్లా చూపిస్తుంది. ఉక్కిరి బిక్కిరయి పోతోంది. అమ్మ, నులకమంచం దగ్గరగా చతికిలబడింది. చలమయ్య వీధి గుమ్మం దగ్గరగా నడుస్తున్నాడు. సమయం చిక్కింది గదా యెవరూ చూడకుండా తాను యింట్లోకి జొరబడొచ్చు గదా అని అడుగుతీసి అడుగులేస్తూ రుక్మిని యింటి లోపలివైపుకు పోసాగింది. చలమయ్య గబుక్కున యెందుకో వెనక్కు తిరిగాడు. రుక్మిని చటుక్కున నిలబడిపోయింది.

“ఏం రుక్మిని యింటికి రావటానికి ఏకాపాళా లేదేంటి...” చలమయ్య కస్సుమన్నాడు.

గంగి, అమ్మ యిద్దరూ కూడా రుక్మిని వైపుకు తిరిగారు.

“ఈ యాళదాకా యేం చేస్తుండావే...” గంగి కోరమాపులతో అడిగింది.

రుక్మిని గతుక్కునుంది.

“ఏమిటి అట్లా దూసుకు పోతున్నావు” అమ్మ వికటంగా అడిగింది.

రుక్మిని యేమీ మాట్లాడలేదు.

“నలుగురు కళ్లల్లోపడి నాశనమైపోదా మనుకుంటున్నావా.....గంగి చేసిన రభస చాలు.....ఇహ సువ్వు కూడా.....” చలమయ్య ముందుకు అనలేక పోయాడు.

“ఇంటికొడ కూకుంజే, పొట్టగడిచే చెట్లా... తానేమో యేమీ చిల్లిగవ్వకూడా సంపాదించి పెట్టలేడు. పోనీ యెవరైనా సంపాదించుకుని వస్తుంటే, చూసి వోర్వలేడు. గంగికేమీ సుఖంలేదు. తన శరీరం అమ్మకుని, నిన్ను నన్ను పోషిస్తోంది. ఆ మాత్రం యిదిలేదు, నీకు, పైగా దాన్ని నానా మాటలు అనటం, దానికి పెళ్ళిచేసి దానింటికి దాన్ని పంపిస్తే సుఖపడక పోయిందేమిటి...చేతగాని చవట. ఆత్మను అమ్మకుని, వాళ్లకు వీళ్ళకు తొత్తుగా వుంటూ మనకు సహాయం చేస్తున్నా కూడా నీకు జాలి కానిలేదు. పైగా గౌరవం, మర్యాద, వంశం యేమిటేమిటో సణుగుతావు. అవన్నీదానికి మాత్రం లేవేంటి? నీకంటే యెక్కువేవున్నాయి. తిండి గడవద్దూ...మొహానికి సిగ్గుండాలి...” అమ్మధోరణి చాలా తీవ్రరూపంలోకి వచ్చేసింది.

‘అయ్యకంటే ఆ బాబుగార్ల ప్రేమగానూ, గౌరవం గానూ చూస్తారు...’ గంగి యింకా యేవేమిటో బాడిస్తూనే వుంది.

రుక్మిణివెంటే, చలమయ్యకూడా లోపలికి వెళ్ళాడు బరబరా, యీ అంటున్నవన్నీ యెవరో అన్నట్లు.

‘ఏమే రుక్మ...నిజం చెపుతావా చెప్పవా’ చలమయ్య నిలవేశాడు.

రుక్మినివళ్లెంతా వేడెక్కిపోయింది.

‘నువ్వేం చేసాచ్చావు...ఇంతసేపటిదాకయెక్కడున్నావు...నూరి బాబుగారింటికి వెళ్ళదాంపద... నాకు అన్నీ తెలుసు. నాకళ్లకే గంతలు కటదా మనుకుంటున్నావా? గంగిని యిప్పుడు నేనేమి అనేట్టులేను. నిజం చెప్ప...’ చలమయ్య రుక్మిని వూపిరి ఆడనీయబం లేదు.

రుక్మినికి, తన తండ్రికి జరిగిన విషయం అంత తెలిసిపోయిందేమో అని భయంగా వుంది. ఆసమయంలో రుక్మినికి నిజం చెప్పాలో అబద్ధం చెప్పాలో

సమానాంతర రేఖలు

తెలికండా వుంది. ఇంతలోకి, గంగి, అమ్మకూడా లోపలికి వచ్చేశారు.

‘ఏమిటా నిలవెయ్యటం... నాకు అంతా తెలుసు. నేను కనుక్కుంటానే నువ్వుపద...’ అమ్మ చొరవ చేసుకొని చలమయ్యను వెనక్కు నెట్టేసింది.

రుక్మినికి యేమీ అర్థం కావటం లేదు. తన తండ్రి అడిగే ప్రశ్నలకు గాని, అమ్మ చెప్పే సమాధానానికి గాని పొత్తేమిటో రుక్మినికి బోధపడటంలేదు. ఆ సమయంలో మాత్రం, తప్పించుకుని బైటపడ్డాను అని లోపల లోపల సంతోషించింది. చలమయ్య కోర చూపులు చూస్తూ, వాకిట్లో అరుగుమీద కూలబడ్డాడు.

‘అమ్మా...’ అని పిలిచింది రుక్మిని యెంతో ఆవేదనగా.

‘అమ్మాయి రుక్మిని నాకు అంతా తెలుసు... నువ్వేమి చెప్పక్కర్లేదు...’

గంగి యేమిటో చెప్పబోయి ఆపేసింది.

రుక్మినికి అంతా అయోమయంగా వుంది. ముందు ముందు యేమవుతుందో అనే భయం పట్టుకుని పీకిస్తోంది. తాత్కాలికంగా అప్పటికప్పు డవుతే యెట్లాగైతే బైటపడింది. మనస్సులో దిగులు, భయం స్థావరాలు యేర్పరచుకున్నాయి. ఆ రాత్రింతా రుక్మిని మనస్సంతా కలవరపడిపోతోంది. నిద్రపట్టటం లేదు. చాపమీద అటూయిటూ దొర్లిపోతోంది. మధ్య మధ్య లేచి, కాసిని మంచినీళ్లు త్రాగి మళ్ళీపడుకుంటోంది. తెల్లారుతుంది. మళ్ళీ బాబుగారింటికి పనికి వెళ్ళాలి. పనికి వెళ్ళితే, బాబుగారు పూరుకోరు తన్నే మన్నా చేస్తారు. పోనీ పనికి వెళ్ళవంటే, అయ్య, అమ్మ, పూరుకోరు. వెళ్ళననటానికి కారణాలు యేం చెప్పాలి. అక్క కూడా వప్పుకోదు. పరిపరివిధాల ఆలోచిస్తూ కళ్లుమూసింది, అప్పటికే తెల్లవారి పోయింది.

‘రుక్మీ! యింతినే పైనా నిద్దర లేవవేమిటే...’ లెస... రుక్మిని తట్టి, అమ్మ నిద్రలేపుతోంది.

రుక్మిని బద్ధకంగా అటూయిటూ సాగి, కళ్లు నలుపుకుంటూ లేచి కూర్చుంది.

‘ఒక్కనాటికే యిట్లా అయిపోయినా వెంటే... అమ్మ, రుక్మిన్ని చూసి నవ్వుకుంది.

అమ్మవంక అదోరకంగా చూసి, రుక్మిని ప్రక్క వదిలి వెళ్తేసింది.

అమ్మ, గంగితో యేమిటేమిటో చెప్పతూ సంబరపడి పోతోంది. గంగికూడా తెలిసినట్లు నవ్వేసింది. చలమయ్య పిల్లిద్దర్ని చూసి చిట చిట లాడి పోయాడు.

“ఇయ్యల పనికి వెళ్ళివేంటి... ఎంత ప్రాద్దెక్కిందో చూశావా... రుక్మిన్ని, నూరిబాబుగా రింటికి వెళ్ళమని ప్రోద్బలం చేస్తోంది అమ్మ.

“అమ్మ!... తలకాయనెప్పి బాగా యెక్కువగా వుండే. ఇయ్యల యెక్కడికీ వెళ్ళలేనే...” తలకాయ గట్టిగా పట్టుకుని వున్నచోటనే చతికిల పడింది రుక్మిని.

అమ్మ మళ్ళీ నవ్వుకుంది. జుట్టు నిమరుతూ పోనిలే యివ్వాలిటికి అక్క వెళుతుందిలే అన్నది అమ్మ; రుక్మినికి ప్రాణం యెంతో తేలికగా అని పించింది.

ఈ నాడు ఉదయం గంగేవెళ్ళి అక్కడ పనులన్నీ చూసుకుని వచ్చింది. మధ్యాహ్నం దాటి నప్పటినుంచి మళ్ళీ రుక్మినికి. గుండె అదురు యెక్కువయింది. సాయంత్రానికి యేమి వంక చెపుదామా అని ఆలోచిస్తోంది. ఎట్లాగైనా అక్కనే కోరుకుందాం సాయంత్రం కూడా వెళ్ళి పనిచెయ్యమని అనుకుంది రుక్మిని. గంగి, రుక్మిని కోరినట్లుగానే చేసింది. కాని మళ్ళీ తెల్లారుతుంది. తాను పనిలోకి వెళ్ళాలి. అప్పుడేం చెయ్యటం ఈ ఆలోచన ఆ రాత్రి నుంచే ప్రారంభమయింది రుక్మినికి. ఎన్నాళ్లు యిట్లా గడపటం అనుకుంది. ఏదో ఒకనాడు యిది బైట పడక మానను. నలుగురు నాలుగు మాటలు అనటం తప్పదు. ఏట్లాగైనా ధైర్యం చేసుకుని ముందుకు పోవాలని నిశ్చయం చేసుకుంది. అంతగా బాబుగారు అడుగుతే వున్నది వున్నట్లు చెప్పేద్దాం నలుగురికీను. అప్పుడే తప్పెవ్వరితో అందరికీ తెలిసిపోతుందని, గుండె నిబ్బరం చేసుకున్నది రుక్మిని.

భిల్లున తెల్లారింది. ఎవరి పనుల్లో వాళ్లు నిమగ్నలయి పోయారు. రుక్మిని అదివరకు వెళ్ళినట్లుగానే నూరి బాబుగా రింటికి పనికివెళ్ళింది. కసువుపూడ్చి ముగ్గేసింది. గరులు చిమ్మి చెత్తి అవతల పారపోసింది.

ఒకటో రెండో బట్టల్ని బంధకేసిబాది ఎండలో ఎండేసింది. చెంబులు గిన్నెలు తొలిచి యింట్లో పెట్టేసింది. ఇన్ని పనులు చేస్తుండగా ఎప్పటి కప్పుడు రుక్మిణి మనస్సులో ఓ విధమైన ఆవేదన, భయం, తొట్రుపాటు, పెల్లుబుకుతూనే వున్నాయి. కాని యెవరూ కూడా తన పనికేమీ అడ్డంకంలేదు. నూరి బాబుగారు అసలు కనిపించనే కనిపించలేదు. రుక్మిణికి భయం కంటే ఆశ్చర్యం యెక్కువ అయింది. తాను వూహించుకున్నట్లు యేదీ జరగలేదు. పైపెద్దు. నూరిబాబే కనిపించలేదు. రుక్మిణికి వుక్కిరి బిక్కిరి అయినట్లయింది. మామూలుగానే వెళుతున్నా అమ్మగారు అని చెప్పి వచ్చేసింది. రుక్మిణి. సాయంత్రం కూడా చెప్పతగ్గ మార్చేమీ కనిపించలేదు, రుక్మిణి పనిలో. అయితే ఆ పని యీ పని చెప్పటంవలన, ఆ సాయంత్రం రోజుకంటే కొంచెం ఆలస్యంగానే యింటికి వచ్చింది.

ఎగురుగా చలమయ్య వచ్చేసి, 'ఇంతసేపటి దాకా యేంచేస్తున్నావు' అని ప్రశ్నించాడు.

'అమ్మగారు యేవో పనులు చెప్పారు. అందు కని ఆలస్యం అయింది...' తొణక్కండా నిదానంగా సమాధానం చెప్పింది రుక్మిణి.

చలమయ్యకు ఆ సమాధానం యేమాత్రం కూడా తృప్తిగాలేదు. పైగా అది అబద్ధం అని కూడా అనుకున్నాడు. ఇంతలోనే అమ్మ యింట్లోంచి వచ్చేసింది.

'రుక్మిణి వచ్చావమ్మ! నీ మాటే అనుకుంటున్నా...' బుజాన చెయ్యివేసి, అమ్మ, రుక్మిణిని లోపలికి తీసుకు వెళ్లింది.

'నూరిబాబుగారు యేమన్నారు.....' అమ్మ నవ్వుతూ అడిగింది.

రుక్మిణి యేమీ మాట్లాడలేదు.

'అమ్మకు యెక్కడలేని సిగ్గు.....' అమ్మ, రుక్మిణి, చెక్కిళ్ళను గట్టిగా వత్తి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

రుక్మిణి యెంతో తీవ్రంగా ఆలోచించటం మొదలుపెట్టింది. అమ్మ ధోరణి తనకేమీ అర్థం కావటంలేదు. లేకపోయినా సమయానుకూలంగా,

అవుననో, కాదనో సమాధానం చెప్పి, ఆవేశకు తప్పించుకుంటూ వస్తోంది. ఒకటి రెండు రోజులు గడిచిపోయినాయి.

రుక్మిణి మనోవేదన యెక్కువయిపోతోంది. ఇంట్లో మాడపోతే అమ్మ ధోరణి ఒకవిధంగా వుంది, తండ్రి ధోరణి యింకొకవిధంగా వుంది. బాబుగారింటికి పనికి వెళితే అక్కడవాళ్లు కూడా ముక్తసరిగా మాట్లాడి ముభావంగా వూరుకుంటున్నారు. నూరిబాబుగా రవుతే కనిపించనే కనిపించటంలేదు. బాబుగా రెక్కడ అని యెంత అమాయకంగా అడిగినా, ఆ ప్రశ్న యెన్నివిధాల యెంతమంది అర్థం చేసుకుంటారో అనే భయం. రోజురోజుకు రుక్మిణి నలిగి నలిగి పోతోంది. నాలుగైదు రోజులు తెచ్చిపెట్టుకున్న భయంతో గడిచేసింది.

ఆనాడు పనెక్కువటంవలన, ఆయాస పడుతూ అలసిపోయి యింటికి వచ్చింది రుక్మిణి. బద్దకంగా వాకిట్లో మంచంలో నడుము వాల్చింది. చలమయ్య ఆనాడు అప్పటికి యింటికి రాలేదు. ఆరాత్రికి గంగి యింటికి రాదని అమ్మకు తెలుసు. అమ్మవక్కతే యింట్లో వుంది. కొడిగట్టిన దీపాన్ని కోసేసి, చమురు నిండా పోసి ఓలాంతరు వెలిగించి సావిట్లో పెట్టింది. ఉండి ఉండి గప్పు గప్పు మంటోంది. నేలకేసి గట్టిగా రెండుసార్లుకొట్టి, ఆ లాంతరును వీధి గుమ్మం దగ్గరకు తీసుకువచ్చేటప్పటికి, మంచంలో పడుకునివున్న రుక్మిణి కనిపించింది.

"రుక్మిణి ఎప్పుడొచ్చావే...ఎంతసేపయిందేమిటి..." అమ్మ లాంతరు పట్టుకుని మంచం దగ్గరకు వచ్చింది. రుక్మిణి అలిసిపోయి, మొహం యెంతో నీరసంగా కనిపించింది.

అమ్మ పమిటకొంగుతో రుక్మిణి మొహంఅంతా తుడిచేసి మెల్లిగా లోపలికి తీసుకుపోయింది.

'రుక్మిణి! అట్లా రోజు రోజుకు నలిగిపోతున్నావేమిటి...బాబుగారు నీతో చక్కగా మాటలాడుతున్నారా...వారి దయ మనకుండాలే గాని, మనకు తక్కువేంటే...ఇంకా నువ్వు చిన్నపిల్లవి. నీకుబాగా తెలీదమ్మా...అంత సిగ్గు వుండకూడదు. ఎంతయిదైనా అయ్యగారితో చనువుగా వుండి, వారిని మెప్పించావంటే, యింకా మనకు యేలోపమూ వుండదు.....'

సమానాంతర రేఖలు

ఏమిటి నేను చెబుతోంది తెలుస్తోందా... అమ్మ నవ్వుతూ, రుక్మిణి అడిగింది.

రుక్మిణి ఎందుకనో బలవంతంగా చిరునవ్వు తెప్పించుకుని అమ్మవంక చూసింది.

అమ్మ పకాలున నవ్వింది.

ఆరాత్రి రుక్మిణికి తీవ్రమైన ఆవేదన కలిగింది. అమ్మ అంతర్ధారం పూర్తిగా తెలుసుకుంది. ఏకారణం చేత అమ్మను, తాను ఏవగించుకుంటోందో, మళ్ళీ ఆవిషయాన్నే ప్రోత్సహిస్తూ తనదగ్గర ప్రస్తావించటం, రుక్మిణికి యెంతో వికటంగా అనిపించింది. కచ్చితంగా తనతల్లికి చెప్పేయాలనుకుంది. తనతల్లిమీద తనకు యెన్నడూరాని కోపం వచ్చేసింది. తాను ఒక యింటి దైతే భర్త కొంఠపట్టుకుని చెమటోడ్చి పనిచేసి యింత గంజి త్రాగలేకపోదు తన శరీరంలో మంచి ఓసిక వుంది. కష్టించి పనిచెయ్యగలను. తన బ్రతుకు తాను బ్రతకకలను. మరీ యీ నీచమైన బ్రతుకు అమ్మ తనకు యెందుకు ఉద్బోధిస్తోంది, తమస్వార్థంకోసం అక్కను అనవసరంగా అల్లరిపాలుచేశారు. ఈనాడు అక్కంటే నలుగురు యేమనుకుంటున్నారో అర్థం కావటంలేదు. కడుపుకులేని యింట్లో పుట్టాం. కడుపు కోసం కష్టం చెయ్యగలం. ఇంకా మనకు లోతేమిటో. ఇతరులను మెప్పించాలని, యెవరికోసమో కూడబెట్టాలని, మనం నాశనమయిపోవటం యెందుకో అర్థంకావటంలేదు. నా జీవితం నన్ను చూసి మురిసిపోయిన వాళ్లందరినీ మెప్పించటానికికాదు. నా జీవితం నాకోసం, నా ఆనందంకోసం. అంటే. అమ్మకు యివన్నీ చెప్పేస్తాను. మళ్ళీ ఆ విషయం నాదగ్గర తీసుకురాకుండా చేస్తాను. ఏమిటేమిటో ఆరాత్రల్లా అనుకుంటూనే వుంది. లోపలలోపల కృశించి పోతూనేవుంది.

చిరాకుగా లేచి, రేగిన జుట్టుకు యింత నూనె పట్టించి తైముకు నూరిబాబు గారింటికి వెళ్లిపోయింది రుక్మిణి. వీధిగుమ్మం తీసేవుంది. లోపలికి వెళ్లిపోయింది. కాని యేమిటో భయమేస్తోంది. ఆ యిల్లు ఆ ఒక్క-రాత్రిలోనే యెంతో మారిపోయినట్లనిపించింది. చెప్పలేని భయం, రుక్మిణి ఆవహించింది. ఆ యింట్లో కనిపిస్తున్న ఒకరిద్దరు వ్యక్తులు భయంకరంగా కనిపిస్తున్నారు. తప్పటడుగులు వేసుకుంటూ, పని

లోకి వెళ్ళింది. వాకిట్లోకి యింతలో ఓ బండీవచ్చి ఆగింది. ఇంట్లోంచి ఓ ముసలావిక, యింకో నడి వయస్సు వ్యక్తి వెళ్ళి బండీలో యెక్కారు. బండీ సాగిపోతోంది. రుక్మిణి అజేపనిగా అట్లాచూస్తూ నిలబడిపోయింది. వెళుతున్న బండీని సాగనంపటానికి కొంచెం ఆలస్యంగా లోపల్నుంచి నూరిబాబు వచ్చి, చెయ్యివూపి మళ్ళీ లోపలికి వెళ్ళిపోయాడు రుక్మిణి, నూరిబాబును మళ్ళీ చూడటం అదే మొదటిసారి. వళ్లు రుబ్లుమన్నది ప్రక్కకు తప్పుకుంది. నూరిబాబు నిరాశురంగా లోపలి గదిలోకి వెళ్లి కూర్చున్నాడు. రుక్మిణి హృదయంలో ఆవేదన అలలాగ పైకి వుబుక్కు వస్తోంది. చకచక ఆ పని యీ పని చేసుకుపోతోంది. నూరిబాబు కూర్చున్న గది గుమ్మం దగ్గరకు వచ్చేటప్పటికి, రుక్మిణి ఆగిపోయింది. తన అరచెయ్యి మళ్ళీ చూసుకుంది. ఇంతలోకే నూరిబాబు లోపల్నుంచి బయటకు వచ్చేసి, తల వంచుకుని గంభీరంగా దిగి వెళ్లిపోయాడు. రుక్మిణి, నూరిబాబు కళ్ళల్లోవున్న గంభీరతను భరించలేకపోయింది. రుక్మిణికి హృదయం బద్దలయి పట్టనిపించింది. వళ్లంతా గజగజ వణికిపోయింది. తనకు తెలీకండానే తన శరీరం తడిసిపోయింది. పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచి యింటికి వెళ్లిపోయింది.

రోజు రోజుకి రుక్మిణి సన్నపడిపోతోంది. మనోవ్యాధి యెక్కువయిపోతోంది మనిషి చేసిన తప్పు పనిని ఎదిరిస్తూవుంటే ఆ తప్పు పనిని సమర్థించే శక్తి అతనిలోనుంచి బహిర్గతం అవుతుంది. అలాంటి తప్పు పనిని, యే ఒక్కడూ కూడా విమర్శించకండా, యెవరూ పట్టించుకోకండా వుంటే, మానవుల్లో అంతర్గతంగా వుంటున్న ఆ మనోదౌర్బల్యం సన్నగిలి పోతుంది. పశ్చాత్తాపానికి, పరితాపానికి అవకాశం కలుగుతుంది. తాత్కాలికంగా అహంకారం పెరిగి పోయినా. రాను రాను, తాను చేసిన తప్పును యెంతో ఘోరంగా చిత్రించుకుని పశ్చాత్తాపపడి ప్రణాలు తీసుకుంటారు. ఇదో రకపు మనో ప్రవృత్తి. ఇలాంటి ప్రవృత్తిలో పడి తన్నుకు పోతోంది రుక్మిణి. నూరిబాబు తనను యేమిటేమిటో చేస్తాడని, తన తల్లి, తండ్రి, యింకా యితరులు, తనను యేవో ఆడిపోస్తారని అనుకున్న రుక్మిణి అప్పట్లో, తాను చేసినపని చెడ్డదికాదు అని రుజువు

చెయ్యటానికి తగిన సామాగ్రిని చేకూర్చుకుంది. ఈ నాడు ఆ విషయం యెవరూ పట్టించుకోవటంలేదు. నూరిబాబే, తన యెదుటనుంచి, తలెత్తకండా గంభీరంగా వెళ్ళిపోయాడు. రుక్మిణి మరింత పిచ్చిదాన్ని చేసింది యీ సంఘటన. తాను చేసింది నిజంగా తప్పేమో. సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేదేమో, ఏమైనా తొందరపడ్డానేమో, యేమిటో యేమిటో రుక్మిణి పిచ్చిదానిలాగ ఆలోచిస్తోంది. ఆమెలో ఆ నేదన పశ్చాత్తాపానికి దారితీస్తోంది. కాని యేం చెయ్యాలో తోచటం లేదు.

ఆనాడు కూడా మమూలుగానే నూరిబాబు గారింటికి వెళ్ళింది. పనులేవో తన చిత్తం వచ్చినట్లు చేసుకుపోతోంది. మనస్సు మధించుకుపోతోంది మెల్లిగా మేడమీద గదికి వెళ్ళటానికి మెట్లు యెక్కుతోంది. అంతపెద్ద యింటిలోను నూరిబాబు తప్ప యింకా యెవ్వరూ లేరు. నిశ్చలంగా ఏమిటో ఆలోచించుకుంటూ కూర్చున్నాడు నూరిబాబు.

నూరిబాబు జీవితం మహా తమాషా అయినది. అతని మానసిక ప్రవృత్తి బహు చిత్రమయినది. జీవిత లక్ష్యం యేమిటో నిశితంగా ఆలోచిస్తూ వుంటాడు. తనకు గ్రాయకం వచ్చినప్పటినుంచి, తాను నిర్దమ్మమైన విషయవృత్తలలో విహరిస్తూ, ఆలోచనలు చేస్తూ వుండేవాడు. ఆలోచిస్తున్న కొద్దీ, ఆస్తి, ధనం, మానవజీవిత పురోభివృద్ధికి ఆటంకాలు అని నిశ్చయానికి వచ్చాడు. ఆయేడే అతని తాలూకు యెవరో దాయాది పోవటంవలన, ఏదై ఎకరాల ఆస్తి, ఓ పెద్ద తోట ఇతనికి సంక్రమించినాయి. నలుగుర్లో కలిసి తిరగాలని వుబలాట పడ్డాడు. ఆత్మీయులకోసం, నూరిబాబు యెంతో పరితపించిపోయాడు. తాను ప్రాణంతో సమానంగా చూసుకుంటున్న తన అన్న అకస్మాత్తుగా తనను విడిచిపెట్టి వెళ్ళిపోయాడు. తనతల్లితండ్రులు తనను పూర్తిగా అర్థం చేసుకుని తన పురోభివృద్ధికి యెంతో దోహదం యిస్తారని కలలుకంటూ వుండేవాడు. కాని తన తండ్రి తనకు గ్రాయకం వచ్చినప్పటినుంచి పెళ్ళి చేసుకోమని యింట్లో పోరుపెడుతూ వుండేవాడు. తనతల్లి దానికి వత్తాసుగా నీతులు బోధిస్తూ వుండేది. కాలగర్భంలో యిద్దరూ కలిసిపోయారు. ఆస్తిని ఆసరాగా పెట్టుకుని, ఆత్మీయత వలకబోయాలని, చాలా మంది విఫలంగా ప్రయత్నించారు. ఆత్మీయత అనేది

డబ్బుతో కొనేదికాదని నూరిబాబు యెన్నడో గ్రహించాడు. ఇలా తన జీవితం సుఖమయం చేసుకోవటానికి కృతనిశ్చయం వుండిపోయాడు. ఆ సమయం కోసం యెంతో వోపిగ్గా కనిపెట్టుకు కూర్చున్నాడు. ఆ సమయం వచ్చిననుకున్న తరుణంలో, అతను పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాడు. తాను ఊహించలేని విషయం జరిగింది. దానికి కారణమేమిటి? బాధ్యత యెవరిది? తానెంతవరకు బాధ్యుడు! సంఘంలో మానవునికి మానవునికి ఇనుప తెరలెందుకు! ఇవి సృష్టించిన వాళెవరు? వీటిని విచ్చిన్నం చేసే శక్తి యెవరికుంది? గుణాలన్నీ డబ్బునే అంటిపెట్టుకుంటాయా? గుణహీనులలో డబ్బునే అంటిపెట్టుకున్నవాళ్ళు యెంతమంది? జీవితంలో ధ్యేయం యేమిటి! నిజమైన ప్రణయానికి విలువలేక పోవటం, తుచ్చమైన కామానికి విలువ వుండటం! ఈ విరుద్ధభావాలెందుకు? ఒక స్త్రీ, అబల తిండికి వెళుకునే అభాగ్యురాలు, రూపసి, ఆమెలో నేను ఊహించలేని శక్తి యెవరు యిచ్చారు. కృత్రిమ బంధనాలలో బిగించేసి, యితరుల సౌభాగ్యాన్ని మాడలేని కొంతమంది స్వార్థపరులతో విర్పడిన సంఘమా? అర్థంలేని ఆవేశంలో, తన బాగుయేమిటో తాను తెలుసుకోలేని ఒక అమాయక పుష్టి క్రార్యమా! ఇంత డబ్బున్నా, జీవితంలో నేను యెందుకు సుఖపడటం లేదు. నాకు వ్యక్తుల్లో విశ్వాసం నశించింది. సంఘంమీద గౌరవం లేదు. నేను కూడా ఒక నిస్సహాయుడు లాగ సంఘపు పురిత్రాడులో యేనాడో ఒకనాడు చిక్కుకు పోవాలిందే! ఆలోచించి ఆలోచించి అలసిపోయాడు. చివాలన కుర్చీలోంచి లేచాడు. కిటికీ తలుపులు వేసేశాడు. బైటకు రావోతున్నాడు ఎదురుగా రుక్మిణి నిలబడి ఉంది. ఒక్కక్షణం తీక్షణంగా చూశాడు రుక్మిణి వంక. రుక్మిణి వెక్కి వెక్కి యెడ్చి, కాళ్ళ మీద పడింది క్షమించమంటూ.

పెద్ద నిట్టూర్పు విడుస్తూ, నిశ్చలంగా నిలబడి పోయాడు.

“అయ్యగారు, అయ్యగారు” అంటూ వలవల యేడ్చింది రుక్మిణి.

నూరిబాబు యేమీ జలించకుండానే అట్లాగే నిలబడి ఉన్నాడు.

సమానాంతర రేఖలు

రుక్మిణి మళ్ళీ పిలిచింది.

నూరిబాబు తీక్షణంగా చూశాడు మళ్ళీ ఓ సారి రుక్మిణి కళ్ళలోకి.

‘రుక్మిణి! లోకం నన్ను ఏమిటేమిటో అంటోంది. నీకు వినిపిస్తోందో లేదో నాకు తెలీదు నేను నీ జీవితాన్ని నాశనం చేశానట. నీ పొంగి పొరలున్న యావనం, నేను చూసి సహించలేక నీకు తీరని అన్యాయం చేశానట. దానికి ఫలితమే నువ్వు రోజు రోజుకు యిట్లా అయిపోవటం నామీద మంచి విశ్వాసం వున్నవాళ్ళే నన్ను యీ విధంగా తూలనాడుతున్నారు. నీతో పరిచయం వుందనే ప్రచారం చాలా తీవ్రంగా సాగిపోతోంది. నా గౌరవానికి, నా ఆత్మకు అలాంటి పరిచయం యెంతో వంచన అని యీనాడు గ్రహించుకోకలిగాను. నీ జీవితం అంతా సుఖమయం చేద్దామని నా జీవితం సుఖమయం చేసుకుందామని, మానవులు కల్పించిన బంధనాలన్నింటినీ త్రుంచివేసి, యెంతో వున్నతమైన ఆ దర్శంతో నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుందామని ఆశించి నీ దగ్గరికి వచ్చాను. కాని నువ్వు అపార్థం చేసుకున్నావు నన్ను. నాడబ్బు నా ఆస్తి. నా ధనం, నన్ను సరిగ్గా అర్థం చేసుకో నీయలేదు ఆది నీ తప్పేగాదు. కాని యీనాడు నాకు తగినశాస్తి జరిగింది. నీ జీవితంలో నిప్పులు పోస్తాననే దురభిమానంతో, నా జీవితాన్ని నాశనం చేశావు నా మనస్సులో ఊభ పుట్టించావు. ఈ దావాగ్ని యీ జన్మను క్రమ క్రమేణా దహించుకుపోతుంది. నాకు తెలుసు. నా జీవితంలో నేను కోరుకున్నవి యేవీ జరగలేదు. అన్నింటినీ సహించి, చివరకు నీ ప్రేమకోసం తపన పడ్డాను. అది కూడా నాకు లభ్యంకాలేదు. నేను నిన్ను ప్రేమించటం నా స్వార్థంకోసమే కాదు. నిన్ను చూసి, నేను చాలా ఆలోచించాను. నీ జీవితంలో యెలాంటి కష్టాలు యెదుర్కొనవలసి వస్తుందో యీ సంఘంలో వుంటున్న నేను పూర్తిగా గ్రహించగలను. వాటన్నింటినీ తొలగించి, నీ రూపానికి నీ గుణానికి తగ్గ అవకాశాలు యివ్వాలని, యెంతో దూరం ఆలోచించి, యెంతో ఆదర్శం అనుకొని నీ దగ్గరకు వచ్చాను. అది నువ్వు గ్రహించుకోలేక పోయావు. ఈ నాడు నీ వల్ల నేను, నా వల్ల నీవు భ్రష్టులమై పోయినాం. ఈ అపవాదు యీ అప

నింద తప్పించటానికి నేను శాయశక్తులా ప్రయత్నం చేస్తాను. నువ్వు కూడా ప్రయత్నం చేసి నా పరువు నిలబెట్టు. అంతకంటే నిన్ను కోరేవేమీలేదు. నేను చెప్పినవాటిల్లో యేదక్కటీ కూడా పూర్తిగా అర్థం చేసుకోలేవని నాకు తెలుసు, కాని నా ఆవేదన తగ్గేదెట్లా! నేను యెవ్వరితో ఇవన్నీ చెప్పి హృదయ భారాన్ని తగ్గించుకోగలను...’ నూరిబాబు గజగజ వణికిపోతూ నిలబడివున్నాడు.

అయ్య గారు నాకేం లేలీలేదండీ, నన్ను తుమి చండి... హోరుమని ఏమిస్తోంది రుక్మిణి.

‘ఈపరిస్థితుల్లో నే నేమీ చెయ్యలేను...’ చెయ్యి మొహానికి అర్థం పెట్టుకుని నూరిబాబు చకచక క్రిందకు వెళ్ళిపోయాడు.

రుక్మిణికి యెవో ఛాయామాత్రం గా బాబు గారి బాధ అర్థమయింది. తన అరచేతిని ధూమిమీద గట్టిగా నాలుగైదుసార్లు బాదింది. తనను తాను నిందించుకుంటోంది. తాను చేసిన ఘోరమైన తప్పుకు పశ్చాత్తాపపడటానికి కూడా అవకాశం లేకపోయింది. హృదయంలోనుంచి నిప్పు ఆవిర్లు బుసలు కొలుతూ వైకి వచ్చేస్తున్నాయి. తన కల్యాణాన్ని దహించేస్తున్నాయా అన్నంత తీవ్రంగా వచ్చేస్తున్నాయి మనస్సు పరిపరివిధాల పోతోంది. తన జీవితాన్నే సమాప్తి చేసుకోవాలని వచ్చిన ఆవేశం ఆక్షణంలోనే మాయమైపోయింది. తాను జీవితంలో యెంతో సుఖం అనుభవించాలని, యెంతో ఆనందంగా గడుపుతూ వుండాలని యేమిటేమిటో కలలుకంటూ వుండేది. తన అందాన్ని చూసి తానే అనూయ పడుతూ వుండేది. అలాంటిది యీనాడు జీవితాన్ని సమాప్తి చేసుకోవాలనే ఆలోచన వికృతంగాను, విరుద్ధంగాను తోచింది. అయ్య గారికి తనమూలాన చెడ్డపేరు వచ్చిందని తెలుసుకుంది. దానికి తాను చెయ్యదగ్గ పనేమిటి ఆలోచించటం మొదలుపెట్టింది. ఓమూల అమ్మ తననియెవరికో అమ్మేసి డబ్బు సంపాదించాలని ఆశపడుతూ వుంటుంది. అక్కజీవితం అంతా బజారుపాలయింది. అయ్య యేమీ చెయ్యలేనివాడు. ఇక వీళ్ళతో ఉండి లాభంయేమిటి? నాకు వీళ్ళతో యేవిధమైన సంబంధమూలేను. నేను వీళ్ళెవ్వరికీ కనిపించకండా యొక్కడికో దూరంగా వెళ్ళిపోతాను. అక్కడే నా జీవితం క్రొత్తవిధంగా సాగించు

కుంటాను. ఇక యీ వూళ్ళో నాకు తావులేదు. ఓ నిశ్చయానికి వచ్చేసింది. ఆ సాయంత్రం బండికి యెవరికీ చెప్పకండా ఆ వూరు వదిలివేసి వెళ్ళిపోవాలని నిశ్చయించుకుంది రుక్మిణి. పగలల్లా మండినూర్యుడు పశ్చిమాగ్రాహానికి కుంగిపోతున్నాడు సూరిబాబు గడిగో పిచ్చినాడు గా పచార్లు చేస్తున్నాడు అటూ యిటూ. అతని బుర్ర వేడెక్కిపోతోంది. ఏమీ ఆలోచన తట్టటంలేదు. చతుక్కున యేనో ఓ వుసాయం తట్టి నట్లు వులిక్కిపడ్డాడు. తాను యీ వూరు వదిలిపెట్టి వెళ్ళిపోవాలి. ఈ అపనివ భరించలేను. ఈ అపవాదు సహించలేను అనుకున్నాడు. గబగబ వెట్టెలోకి నాలు గైదు బట్టలు కుక్కేసి, సరిగ్గా బండిపైముకు రైలు స్టేషను చేరుకున్నాడు. గుండెలో రైళ్లు పరుగెత్తు

తున్నాయి. ఎరుగున్న వ్యక్తి యెవరైనా కనిపిస్తే వులిక్కిపడుతున్నాడు. ఆవేదనగా రైలురావటానికి యింకా యెంత టైముంకో కనుక్కున్నాడు. ఆనాడు కూడా గంట లేటుగానే రైలువచ్చింది. ముచ్చేనుట్లు పోసిన సూరిబాబు తెప్పరిల్లి, రైలువచ్చి ఆగంగానే జనాన్ని నెట్టుకుంటూ ఓ వెట్టెలోకి చొరబడ్డాడు. గుంపులు గుంపులుగా నమస్తున్న జనమయ్య శరీరాన్ని దాచుకుంటూ, తానుమాత్రం యెవర్నీ చూడకండా, యొక్కడో జనం వత్తిడిగావున్న మయ్య వెట్టెలో యొక్కేసింది రుక్మిణి. రైలు సాగిపోయింది. రాత్రి వెళ్ళిపోయింది. తెల్లారేటప్పటికి సూరిబాబు రుక్మిణిని లేవతీసుకుని వెళ్ళాడనే మాట వూరంతూ పొక్కి పోయింది.

